

442/67

15: 53 7.

Göteborg

Lundby 196

Ivarsberg

Boplatssområde

Inv. nr. 84201

**Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport**

Nr 1964:15

Ark. Ark. Gbg. Kom.

GÖTEBORGS STADSMUSEI
BIBLIOTEK

442/67

Skr. 19.6 ang. översändande av rapport
till Raä, 1a, fastighetskontoret: se 15:S 2

Rapport över undersökning av boplatsonråde
söknnummer 3, Ivarsberg, Göteborgs stad.

Läge:

Området söknnummer 3 (=GAM:s boplatssnummer 50:3), var beläget i koordinatrutorna 64035/12670, 64040/12670 på stadsäga 6804,594-96 vid Ivarsbergsmotet, Lundby, Göteborgs stad.

Topografi:

Området var beläget på S delen av en bergås (N - S) och utgjordes av små platåer och svaga sluttningar mot SO samt däremellan liggande mindre bergspartier (Översiktsplan 1).

Vegetation:

Vid undersökningstillfället var området i huvudsak gräsbevuxet. Området med baspunkt III utgjordes av en skolgård och en del av baspunkt III:s tätområde brukades som trädgårdsland.

Höjd över havet:

Området låg mellan 15 och 28 m över havet.

Grävningstid och arbetsstyrka:

Grävningstid: 2 juli - 13 november 1964, parallellt med andra arbeten. Undersökningen utfördes av Göteborgs arkeologiska museum. Arbetet leddes av fil kand Stina Andersson. I övrigt deltog under längre eller kortare tid fil lic Carl Cullberg, fil kand Inger Andersson samt fil stud Marianne Djurfeldt. Arbetare från Göteborgs stads gatukontor var herr Algot Johansson, herr Salomonsson, herr Axel Svensson och herr Henry Törnquist.

Arbetstid i fält: 213 arkeologtimmar och 193 grovarbetstimmar, 2 timmar anlätades grävmaskin.

Undersökningsförlopp.

Undersökningsområdets omfattning: Avgränsningen av undersökningsområdet grundade sig dels på tidigare gjorda fynd, dels på den omgivande terrängen samt även i viss mån på den moderna bebyggelsen.

Det undersökta området kom därför att omfatta folkskolans trädgård samt dess förlängning mot N utanför skolgården, eftersom ingen naturlig gräns fanns åt detta håll. Dessutom medtogs omgivande mindre bergspartier mot N och V. Det fyndgivande området Ö om Dysiksgatan, som delvis var bebyggt, delvis var förstört av sentida nedgrävningar och påförd jord, uteslöts vid undersökningen med undantag av fyra provgropar mitt för skolgården (se Översiktsplan 1 och 2).

Glesområde: Hela det avgränsade jordtäckta området utgjorde ett glesområde, men på grund av att grävningen kunde påbörjas tidigare utanför skolgården än inom denna, uppdelades glesområdet i två områden med var sin baspunkt och var sitt rutnät (se rutsystemanvisning).

Området utanför skolgården betecknades med baspunkt I och området inom skolgården med baspunkt III (se Översiktsplan 1).

Vid val av provgropar inom glesområdet följdes metoden att taga 10 gropar/ha, dock minst 6 st. (Undersökningen utfördes enligt GAM:s riktlinjer 1964 (se bifogad stencil)). Av dessa valdes halva antalet och resten utplacerades genom slumpning (se Översiktsplan 2).

Glesgroparna, liksom alla övriga gropar inom området, gjordes 0,25 m² stora och grävdes ner till fyndfritt. Materialet spolades och sorterades (se sammanfattningsblankett 1,2 och 3).

Bergterräng och jordterräng utanför glesområdet: I den omgivande bergterrängen togs 11 st B-provgropar och på det jordtäckta området Ö om Dysiksgatan 4 st J-provgropar (se Översiktsplan 2, sammanfattningsblankett 1,2 och 3).

Tätområde: Vid bestämning av tätområde betraktades områdena med baspunkt I och III som ett enda glesområde. Tätområdet gjordes så stort att det täckte ca 10 % av glesområdet. Groparna inom tätområdet lades i varje 7-metersrutans hörn.

Glesgroparna visade en koncentration av fynd i Ö delen av baspunkt III:s område samt i SÖ hörnet av baspunkt I:s område. Groparna i tätområdet lades inom detta område, dels omkring de fyndrikaste glesgroparna, dels så långt som möjligt i sammanhängande sträckor längs områdets vertikala och horisontala axlar (se Översiktsplan 2, specialplan 1, sammanfattningsblankett 1,2 och 3).

X-yt-område: Tiltproven visade två större fyndkoncentrationer, ett på baspunkt I:s område och ett på baspunkt III:s område. Här valdes därför två x-yt-områden, som i det följande kommer att behandlas var för sig.

Inom området med baspunkt III utlades två varandra rätvinkligt korsande schakt, varav det ena så vinkelrätt som möjligt mot markens lutning (se planritning 1 och foto 1). Jorden genomspadades och allt förhistoriskt material tillvaratogs och sorterades (sammenfattningsblankett 1, 2 och 3). Schaktväggsprofilen visade en lagerföljd av överst en ca 0,05 m tjock gråstörv, därunder ett ca 0,2 - 0,4 m tjockt humuslager, bestående av mörkbrun mo (?), och underst rostbrun sand, som var tätt packad och innehöll rikligt med 0,05 - 0,2 m stora stenar och enstaka block och som efter 0,1 - 0,2 m fick en gråvit färg (se profilritning). De flesta fynden låg i humuslagret och framförallt i dess undre del. Enstaka fynd fanns även i torven.

Samma lagerföljd och fyndfördelning kunde iakttagas i de tre 0,25 x 0,25 m stora vertikalprov, som upptogs i schaktväggen. I dessa tillvaratogs allt förhistoriskt och recent material i 10 cm:s skikt (se planritning 1, profilritning och sammenfattningsblankett 1,2 och 3).

Därefter avbanades i tunna skikt med maskin hela området inom schaktarmarna, samt ett område NÖ om detta, det s k yt-området. Inga speciella anläggningar kunde iakttagas. Förhistoriskt material insamlades från avbaningsjorden och sorterades (se planritning 1, sammenfattningsblankett 1,2 och 3 samt foto 1).

På baspunkt I:s område togs ett schakt och ett vertikalprov (se planritning 2 och sammenfattningsblankett 1,2 och 3). Profilen i schaktväggen visade en lagerföljd av överst en ca 0,1 m tjock gråstörv och därunder ett ca 0,2 - 0,25 m tjockt lager av humusbemängd mörkbrun finsand (?) med steninblandning. Detta lager innehöll den största delen av fynden, som dessutom förekom enstaka i gråstörven samt i ytan av det följande lagret, som utgjordes av rostfärgad finsand (?). Därunder följde gråvit finmo (?) (se profilritning).

Vid efterföljande maskinavbaningen i anslutning till schaktet, det s k yt-området, framkom två mörkfärgningar (se planritning 2 och sammenfattningsblankett 1,2 och 3). Den ena, anläggning 1, som innehöll

ca 0,05 - 0,1 m stora kolfläckar, var av oregelbunden, huvudsakligen rund form, ca 0,5 m diam och ca 0,1 m djup och låg omedelbart på den rostfärgade sandens yta. Den andra färgningen, anläggning 2, som avtecknade sig som en närmast oval, 0,9 x 0,3 m stor, mörk fläck i den rostfärgade sandens yta, innehöll ej något kol, men rikligt med flinta i ytan. Färgningen sträckte sig ned till den gråvita finmons yta.

Speciella ytplockningar: Dessutom gjordes några ytplockningar inom området, dels i en liten grusgrop på ängen i närheten av glesprov I oo¹ (=speciellt ytområde nr 1), dels i ett för vägarbete grävt schakt Ö om Dysiksgatan intill J-prov nr 2 och 3 (=speciellt ytområde nr 2). (Se Översiktsplan 2, sammanfattningsblankett 1,2 och 3).

Allmänna ytplockningar: Under tiden nov 1964 till april 1966 har ytplockning av fynd förekommit i samband med vägarbete på platsen. Dessa ytplockningar har skett dels inom ett begränsat område inom T III (=ytplockat inom T III), dels över hela boplatsoområdet (=ytplockat, allmänt). Efter färdigbyggandet av Ivarsbergsmotet (hösten 1966) ligger fortfarande vissa delar av boplatsten bevarade orörda.

Föremålsfynd:

Huvuddelen av på platsen tidigare gjorda fynd härrör från folkskolans trädgård samt från området Ö om Dysiksgatan mitt för skolgården.

01:4 flinta: yxa, tjocknackig, slipad	1 st
yxa, " oslipad	1 "
fragment av slipade yxor och mejslar	4 "
avslag av slipade redskap	4 "
ämnar till tjocknackig yxa	1 "
spånpilspetsar med tånge	12 "
spånskrapor	32 "
skivskrapor	14 "
dubbelskrapor	4 "
spetsar	9 "
borr	1 "
knivar	2 "
knivar ?	2 "
knackstenar	2 "
spån med bearbetning	1 "
spånkärnor	11 "
spån	2 "

bergart: yxa, tjockknackig	1 st
keramik: krukskärva, ornerad	1 "
(inv. nr 67673 - 67759)	

15:40 flinta:yxa, tjockknackig, oslip.	4 "
yxa, slip, fragn	1 "
yxa, fragn	1 "
mejsel, slip, fragn	1 "
yxa, tjockknackig, slip,fragn	
begagnad som knacksten	1 "
slipade avslag	6 "
dolksfragment	1 "
såg, fragment	1 "
pilspets med tånge	13 "
tväreggad pilspets	2 "
spånskrapa	43 "
skivskrapa	21 "
dubbelskrapa	3 "
kniv	6 "
borr	12 "
knacksten	5 "
spån med bearbetning	2 "
avslag med bearbetning	9 "
spånskärna	15 "
kärna	18 "
spån	104 "
ryggspån	10 "
avslag	28 "
keramik: krukskärvor, däribland några	
ornerade	92 "

(Inv.nr 12604-12650,24766-24975,32466-32484,32594-32595,
32988-32990,33369-33373,34078-34079,42685-42689,83598).

Vid undersökningen påträffades föremål enligt bifogade blanketter
(sammenfattningsblankett 2-3). Ytterligare detaljerad redovisning
finns i museets arkiv.

Göteborg den 15 juni 1967

Stina Andersson

Stina Andersson

7 ritningar
1 foto

Söknummer: 3
 Arbetenamn: Ivarsberg
 Sifferläge: 64035/12665, 64035/12670, 64040/12665, 64040/12670
 M 8 h: ca 15 - 28 m.

Bergterräng:

Yta: ca 13000 m²
 B-prov: 11 st

Jordterräng:

Yta:
 J-prov: 4 st

Vägräckning:

Yta:
 V-prov:

Glesområde:

Yta: ca 11000 m² (I - ca 8000 m², III - ca 3000 m²)
 Glesprov, valda: 8 st. (I - 5 st, III - 3 st)
 " ,slumpade: 7 st (I - 4 st, III - 3 st)

Tätområde:

Yta: ca 1100 m²
 Glesprov kompletterade till tätprov: 4 st (I - 1 st, III - 3 st)
 Tätprov: 22 st (I - 6 st, III - 16 st)

X-område:

3 schakt, I NÖ-SV, 7 m l, 0,5 m br
 III NÖ-SV, 7 m l, 0,5 m br
 III NV-SÖ, 8 m l, 0,5 m br

Yt-område:

2 st - 122 m², I 4 x 6,5 m = 26 m²
 III 8 x 12 m = 96 m²

Vertikalprov:

4 st, (I - 1 st, III - 3 st)

Övrigt:

I 2 anläggningar
 Speciellt ytområde nr 1
 " " nr 2
 Ytplockat inom T III
 Ytplockat, allmänt

Söknnummer: 3

Flinta utom redskap:

	>1 cm BFT	Övrigt >1 cm	<1 cm	<1 cm mikrospån	Summa
B-prov	90 g 17 st	96 g 24 st	11 g 31 st	- g - st	197 g 72 st
J-prov	88 g 14 st	32 g 12 st	8 g 15 st	- g - st	128 g 41 st
V-prov	g	g	g	g	g
Glesprov	86 g 16 st	122 g 35 st	19 g 48 st	<1 g 1 st	227 g 100 st
Tätprov	2477 g 826 st	1777 g 362 st	235 g 982 st	5 g 18 st	4494 g 2188 st
X-område	2117 g 335 st	1266 g 165 st	22 g 78 st	1 g 3 st	3406 g 581 st
Yt-område	5588 g 1070 st	6568 g 558 st	73 g 237 st	9 g 19 st	12238 g 1884 st
Vertikalprov	141 g 37 st	170 g 20 st	14 g 63 st	1 g 3 st	326 g 123 st
Övrigt: ytplockat	304 g 105 st	342 g 39 st	10 g 46 st	1 g 2 st	657 g 192 st
anläggning	141 g 26 st	308 g 15 st	3 g 7 st	- -	452 g 48 st
Summa	11032 g 2446 st	10681 g 1230 st	395 g 1507 st	17 g 46 st	22125 g 5229 st

Övrigt förhistoriskt material utom flinta, keramik och redskap:

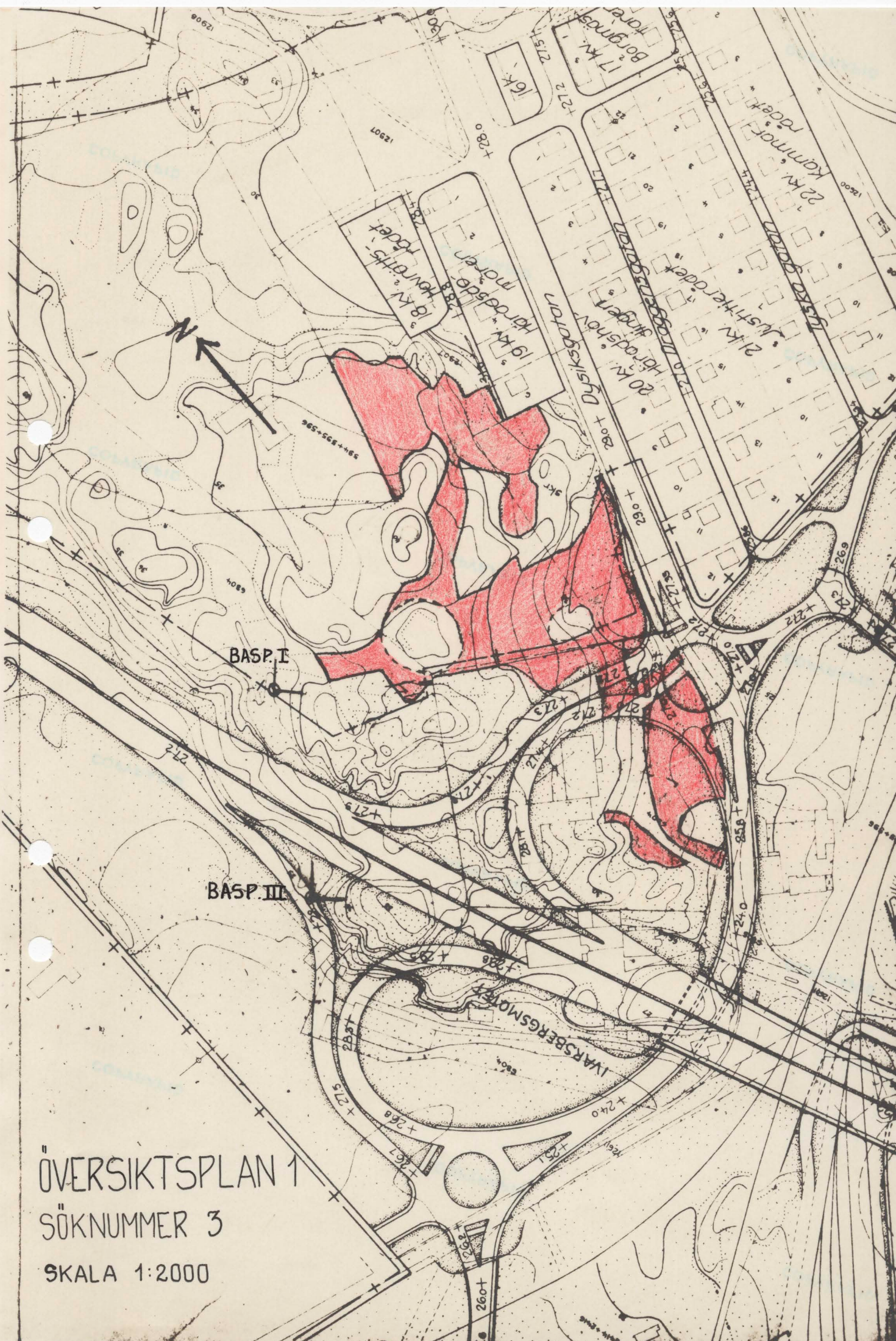
Brända ben 10 gram

Söknummer 3

Redskapstabell

Redskap av flinta: Flintstycke m bearb	1 st	180 g
Spånpilspetsar med tånge	13 "	32 "
- " - ?	2 "	1 "
Tvåreggade pilspetsar	6 "	6 "
Bearb. spetsar	6 "	10 "
Kniv	1 "	6 "
Ryggsån	3 "	12 "
Bryne	1	2 "
Knaeksten	1	300 "
Skrapor	17 "	158 "
Slipade avslag	34 "	71 "
" " m bearb.	4 "	14 "
Cyl. kärna	13 "	1332 "
- " - m skrapegg	1 "	33 "
Kärnor	6 "	247 "
Knutor	20 "	779 "
Avslag m bearb.	323 "	3376 "
	<u>452 st</u>	

Keramik, däribland ornerad 1217 st 1313 g

ÖVERSIKTSPLAN 1
SÖKNUMMER 3
SKALA 1:2000

neg.nr

1. Baspunkt III

Schakt- och ytområde.